

Decyzja
Prezydium KK
nr 134/24

ws. opinii o projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” zgłasza następujące uwagi do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym. Związek od wielu lat domaga się ochrony rodzimego rynku pracy przed niekontrolowanym napływem siły roboczej z krajów trzecich, co odbywa się kosztem polskich pracowników poszukujących pracę.

1. Związek pozytywnie ocenia uregulowanie współpracy i wymiany informacji co dotyczy w szczególności: Straży Granicznej, organów podatkowych, ZUS, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców - w zakresie niezbędnym do wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy.
2. Związek pozytywnie ocenia również wprowadzenie mechanizmów weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla wydania wizy krajowej w celu odbycia studiów oraz próba ograniczenia skutków podejmowania pozornie studiów (zwłaszcza na uczelniach prywatnych) w celu uzasadnienia pobytu w Polsce i np. nielegalnego wykonywania pracy.
3. To samo dotyczy sposobów weryfikacji tytułu, dla posiadania przez cudzoziemca zezwolenia na pracę oraz zezwolenia na pracę sezonową, w tym wpisu do ewidencji oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy.
4. Zdecydowanie pozytywnie Związek ocenia wzrost grzywny dla nielegalnie działających agencji zatrudnienia z 10 000 zł do 100 000 zł. Dotychczasowa wartość grzywny była nieadekwatna w stosunku do korzyści uzyskiwanych przez te agencje w wyniku ich bezprawnego działania.

Niemniej Związek zgłasza również dwie uwagi do treści projektu:

1. Długie vacatio legis ustawy, która co do zasady ma wejść w życie 01 lipca 2025 roku, ale również w 2026 roku. Postulujemy skrócenie tego okresu.
2. Związek dostrzega niedostateczne zmiany w zakresie przepisów karnych dotyczących nielegalnego zatrudnienia:

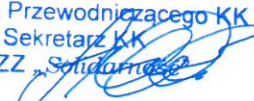
- mandaty w kwocie 500 zł są zdecydowanie zbyt niskie, zwłaszcza w kontekście proponowanych zmian dotyczących karania pracodawców, które zmierzają do obowiązku wykazania umyślnego działania karanych pracodawców. Zatem jako minimalną wartość grzywny należałoby raczej przyjąć 1000 zł na jednego cudzoziemca. Uwaga ta nie dotyczy agencji zatrudnienia. Tutaj wzrost jest prawidłowy,

- na zdecydowanie negatywną ocenę zasługuje propozycja ustalenia wysokości grzywny w kwocie nie niższej niż 500 zł. dla cudzoziemca nielegalnie wykonującego pracę. Nie należy zapominać, iż strony pracy nie są równe. Stroną zdecydowanie o słabszej pozycji jest osoba wykonująca pracę, a w szczególności gdy dotyczy to cudzoziemca, który często boryka się z problemami językowymi i niezajomością prawa. Fakt nielegalnego świadczenia pracy często nie jest skutkiem decyzji cudzoziemca, ale jest mu to narzucone. Nakładanie jakichkolwiek sankcji na cudzoziemców za nielegalne wykonywanie pracy zwiększa ryzyko, iż cudzoziemiec nielegalnie wykonujący pracę, który doświadczy nadużyć i łamania prawa będzie bał się to zgłosić właściwym organom z obawy o konsekwencje prawne. Tym samym rośnie ryzyko, iż cudzoziemiec taki stanie się ofiarą zjawiska handlu ludźmi. Jak wskazuje Krajowy Plan Działań Przeciwko Handlu Ludźmi na lata 2022 – 2024. Handel ludźmi to przestępstwo o globalnej skali, jest trzecim pod względem dochodów nielegalnym biznesem (po handlu bronią i narkotykami). Polska jest jednocześnie krajem pochodzenia, krajem tranzytowym oraz krajem docelowym dla ofiar tego procederu (str. 1). Cudzoziemskie ofiary pracy przymusowej w Polsce najczęściej są rekrutowane w swoich krajach pochodzenia, bardzo często za pośrednictwem lokalnych agencji pośrednictwa pracy (są wprowadzane w błąd co do warunków pracy, płacy i zakwaterowania). Po przybyciu na miejsce cudzoziemcom odbierane są dokumenty tożsamości, a warunki zakwaterowania i pracy znacznie odbiegają od norm powszechnie przyjętych (str. 3). Projektując system wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym należy uwzględnić również negatywne skutki jakie proponowane rozwiązania mogą mieć na zjawisko handlu ludźmi i w porę im zapobiegać.

Gdańsk, 23 października 2024 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność”

Grzegorz Adamowicz